KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 4 mei 1993 door de Ministers, leden van het Verenigd College bevoegd voor de bijstand aan personen, verzocht hun van advies te dienen over een ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie "tot vaststelling van de normen waaraan de diensten voor hulpverlening bij "Activiteiten in het dagelijks leven" moeten voldoen", heeft op 13 juli 1993 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, huitième chambre, saisi par les Ministres, membres du Collège réuni compétents pour l'aide aux personnes, le 4 mai 1993, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune "fixant les normes auxquelles doivent répondre les services d'aide aux "Actes de la vie journalière"", a donné le 13 juillet 1993 l'avis suivant :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het ontwerp strekt ertoe, voor Brussel-Hoofdstad, de normen vast te stellen waaraan diensten voor hulpverlening aan gehandicapten bij activiteiten in het dagelijkse leven moeten voldoen om te worden erkend.

Het vindt zijn rechtsgrond in artikel 16quinquies dat in het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967 tot instelling van een Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten werd ingevoegd bij ordonnantie van 16 mei 1991 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad.

2. De bij het ontwerp vastgestelde normen worden niet in het eigenlijke dispositief, maar in een bijlage opgenomen. Een dergelijk procédé dat erin bestaat dat bepalingen die wat hun normatieve waarde betreft niet verschillen van de in het eigenlijke dispositief opgenomen voorschriften, in de bijlage voorkomen, is slechts verantwoord als die bepalingen om praktische redenen van meestal vormelijke aard bezwaarlijk in het dispositief kunnen worden geïntegreerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor tabellen, beschrijvingen, tekeningen, plans, enz. ... Een dergelijke reden is in casu echter niet voorhanden, zodat het aanbeveling verdient de thans in bijlage opgenomen voorschriften in het eigenlijk bepalend gedeelte van het ontwerp onder te brengen.

De verwijzingen naar de bijlagen van het onderhavig ontwerp die voorkomen in de andere ontwerpen welke ter

uitvoering van de ordonnantie van 16 mei 1991 samen met dit ontwerp aan de Raad van State voor advies werden voorgelegd zullen dienovereenkomstig moeten worden aangepast.

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Opschrift.

Men schrijve "erkenningsnormen" in plaats van "normen".

Aanhef.

1. Het eerste lid stelle men als volgt :

"Gelet op het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967 tot instelling van een Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, inzonderheid op artikel 16quinquies, ingevoegd bij ordonnantie van 16 mei 1991;".

2. In het tweede lid dienen de woorden "en bekrachtigd op 15 januari (bedoeld wordt : februari) 1993" te worden geschrapt.

Artikel 1.

Rekening houdend met de tweede algemene opmerking, schrijve men : "... beantwoorden aan de in dit besluit vastgestelde normen".

Artikel 2.

1. Met deze bepaling beogen de stellers van het ontwerp het 5° van artikel 16quinquies, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 81 uit te voeren. De gemachtigde heeft bevestigd dat het een afwijking betreft zonder beperking in de tijd.

Men redigere deze bepaling - die wegens haar aard samen met de artikelen 3 en 4 in een laatste hoofdstuk zal moeten worden opgenomen - beter als volgt :

"De in (hoofdstuk III) vastgestelde norm met betrekking tot het maximum aantal gehandicapte personen die door een dienst mogen worden geholpen is niet van toepassing op de diensten welke op de datum van inwerkingtreding van dit besluit bestaan".

2. De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of het niet wenselijk is in een termijn te voorzien waarbinnen de bestaande diensten de gelegenheid zouden hebben om zich te conformeren aan de overige erkenningsnormen waaraan

zij bij het in werking treden van het ontworpen besluit niet voldoen.

Bijlage.

Hoofdstuk I.

1. Het eerste lid moet als volgt worden verbeterd :

"De dienst eerbiedigt de politieke, de levensbeschouwelijke en de godsdienstige overtuiging van de gehandicapte personen aan wie hij hulp verschaft".

2. Het tweede lid voegt aan het eerste lid inhoudelijk enkel iets toe in zoverre het gewag maakt van "keuzeverplichtingen in het commerciële vlak".

Men redigere het bijvoorbeeld als volgt :

"Hij mag de gehandicapte personen geen verplichtingen opleggen om aankopen te doen in bepaalde handelszaken".

Hoofdstuk II.

1. Het eerste lid kan als volgt worden verduidelijkt : "De dienst moet alle dagen van de week, dag en nacht, ..." en verder : "... om de vereiste hulp bij activiteiten in het dagelijks leven te kunnen verlenen".

2. Uit de redactie van het tweede lid blijkt niet of de voltijdse verantwoordelijke al dan niet behoort tot het team bedoeld in de eerste volzin van dat lid.

De hier bedoelde "voltijdse verantwoordelijke" wordt in een ander aan de Raad van State voorgelegd ontwerp dat eveneens strekt tot uitvoering van de ordonnantie van 16 mei 1991, "coördinator" genoemd. Het verdient aanbeveling in beide ontwerpen dezelfde benaming te gebruiken.

In de Nederlandse tekst schrijve men "bejaarden- of gezinshelper" in plaats van "bejaarden- of gezinshulp".

Er moet ten slotte worden verduidelijkt wat onder "diploma met sociale of medische oriëntering van het universitaire of het hoger niet-universitaire onderwijs" dient te worden verstaan.

Hoofdstuk III.

1. In het eerste lid schrijve men beter "geholpen door een dienst voor hulpverlening bij activiteiten in het dagelijks leven".

2. Met het oog op terminologische eenvormigheid, schrijve men in het tweede lid "de gehandicapte persoon" in plaats van "de gebruiker".

Deze opmerking geldt ook voor de hoofdstukken IV en V.

Hoofdstuk IV.

1. Luidens artikel 16quinquies, tweede lid, 1°, e), van het koninklijk besluit nr. 81, stelt het Verenigd College inzonderheid de erkenningsnormen vast "betreffende de architectonische en veiligheidsvoorwaarden voor de woningen en het coördinatiecentrum".

De gemachtigde ambtenaar heeft verklaard dat de woningen geen deel uitmaken van de dienst. Het is dan ook niet mogelijk dienaangaande erkenningsnormen op te leggen aan de dienst.

Het tweede en het derde lid dienen derhalve te worden geschrapt.

2. Het vierde lid kan evenwel als een - overigens verplichte - uitvoering van artikel 16quinquies, tweede lid, 1°, c), worden beschouwd, op voorwaarde dat de redactie ervan als volgt wordt gewijzigd :

"De dienst mag alleen hulp verschaffen aan gehandicapte personen waarvan de woning zich op niet meer dan vijfhonderd meter van het coördinatiecentrum van de dienst bevindt".

Hoofdstuk V.

In het tweede lid moet worden gepreciseerd welke toegankelijkheidsnormen worden bedoeld.

Hoofdstuk VI.

Bij het tweede lid moet worden opgemerkt dat het ontwerp waarbij, ter uitvoering van artikel 16quinquies, tweede lid, 2°, van het koninklijk besluit nr. 81, de procedure voor de erkenning, de weigering en de intrekking wordt geregeld (en waarover de Raad van State heden het advies L. 22.393/8 uitbrengt) niet in een "voorlopige" erkenning voorziet.

OBSERVATIONS GENERALES.

1. Le projet tend à fixer, pour Bruxelles-Capitale, les normes auxquelles doivent répondre, pour être agréés, les services d'aide aux handicapés pour les actes de la vie journalière.

Il trouve son fondement légal à l'article 16quinquies inséré dans l'arrêté royal n° 81 du 10 novembre 1967 créant un fonds de soins médico-socio-pédagogiques pour handicapés par l'ordonnance du 16 mai 1991 de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale.

2. Les normes fixées par le projet ne figurent pas dans le dispositif même, mais font l'objet d'une annexe. Pareil procédé, consistant à renvoyer en annexe des dispositions qui, en ce qui concerne leur valeur normative, ne diffèrent pas des règles figurant dans le dispositif même, ne se justifie que si, pour des raisons pratiques d'ordre généralement formel, il est malaisé de les intégrer au dispositif. C'est le cas, par exemple, de tableaux, de descriptions, de dessins, de plans, etc. Une telle justification fait toutefois défaut en l'espèce, si bien qu'il est recommandé d'introduire dans le dispositif même du projet les règles figurant actuellement en annexe.

Dans les autres projets visant à mettre en oeuvre l'ordonnance du 16 mai 1991, qui ont été soumis à l'avis du

Conseil d'Etat en même temps que le présent projet, il conviendra d'adapter en conséquence les références aux annexes du présent projet.

OBSERVATIONS PARTICULIERES.

Intitulé.

Il conviendrait d'écrire "normes d'agrément" au lieu de "normes".

Préambule.

1. Il y a lieu de rédiger le premier alinéa ainsi qu'il suit :

"Vu l'arrêté royal n° 81 du 10 novembre 1967 créant un fonds de soins médico-socio-pédagogiques pour handicapés, notamment l'article 16quinquies, inséré par l'ordonnance du 16 mai 1991;".

2. Au deuxième alinéa, il y a lieu de supprimer les mots "et ratifié le 15 février 1993".

Article 1er.

Compte tenu de la seconde observation générale, on écrira : "... satisfaire aux normes fixées par le présent arrêté".

Article 2.

1. Par cette disposition, les auteurs du projet entendent mettre en oeuvre le 5° de l'article 16quinquies, alinéa 2, de l'arrêté royal n° 81. Le délégué a confirmé qu'il s'agit d'une dérogation sans limite temporelle.

Cette disposition - qui, de par sa nature, devra s'inscrire, avec les articles 3 et 4, dans un dernier chapitre - serait mieux rédigée comme suit :

"La norme fixée (au chapitre III), concernant le nombre maximum de personnes handicapées pouvant être aidées par un service, ne s'applique pas aux services existant à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté".

2. Il appartiendra aux auteurs du projet de vérifier s'il n'est pas souhaitable de prévoir un délai qui permettrait aux services existants de se conformer aux autres normes d'agrément auxquelles ils ne satisfont pas au moment de l'entrée en vigueur de l'arrêté en projet.

Annexe.

Chapitre Ier.

1. Il y a lieu de rectifier l'alinéa 1er de la façon suivante :

"Le service respecte les convictions politique, philosophique et religieuse de la personne handicapée à laquelle il apporte son aide".

2. L'alinéa 2 n'ajoute, quant au fond, un élément à l'alinéa 1er que dans la mesure où il évoque des "obligations de choix à caractère commercial".

Il conviendrait de le rédiger par exemple comme suit :

"Il ne peut imposer aux personnes handicapées de faire des achats dans des commerces déterminés".

Chapitre II.

1. L'alinéa 1er pourrait être précisé ainsi qu'il suit : "Tous les jours de la semaine, de jour comme de nuit, le service doit ..." et, par ailleurs : "... pour pouvoir assurer l'aide requise dans les actes de la vie journalière".

2. La rédaction de l'alinéa 2 ne fait pas apparaître si le responsable à temps plein fait partie ou non de l'équipe visée dans la première phrase de cet alinéa.

Le "responsable engagé à temps plein" visé ici se nomme "coordinateur" dans un autre projet soumis au Conseil d'Etat, tendant également à mettre en oeuvre l'ordonnance du 16 mai 1991. Il est recommandé d'utiliser la même dénomination dans les deux projets.

Dans le texte néerlandais, on écrira "bejaarden- of gezinshelper" au lieu de "bejaarden- of gezinshulp".

Il y a lieu, enfin, de préciser ce qu'il y a lieu d'entendre par "diplôme à orientation sociale ou médicale universitaire ou de l'enseignement supérieur non universitaire".

Chapitre III.

1. A l'alinéa 1er, mieux vaudrait écrire "aidées par un service d'aide aux actes de la vie journalière".

2. Par souci d'uniformité terminologique, on écrira, à l'alinéa 2, "personne handicapée" au lieu de "usager".

Cette observation vaut aussi pour les chapitres IV et V.

Chapitre IV.

1. Aux termes de l'article 16quinquies, alinéa 2, 1°, e), de l'arrêté royal n° 81, le Collège réuni fixe notamment les normes d'agrément concernant "les conditions architecturales et de sécurité des logements et du local de coordination".

Le fonctionnaire délégué a déclaré que les logements ne font pas partie du service. Il n'est dès lors pas possible d'imposer au service des normes d'agrément à cet égard.

Il convient, par conséquent, de supprimer les alinéas 2 et 3.

2. L'alinéa 4 peut néanmoins être considéré comme une mise en oeuvre - au demeurant obligatoire - de l'article 16quinquies, alinéa 2, 1°, c), à condition d'en modifier la rédaction comme suit :

"Le service ne peut apporter son aide qu'aux personnes handicapées dont le logement se situe à une distance maximale de cinq cents mètres du centre de coordination du service".

Chapitre V.

A l'alinéa 2, il y a lieu de préciser quelles sont les normes d'accessibilité visées.

Chapitre VI.

A propos de l'alinéa 2, il importe de relever, concernant le texte néerlandais, que le projet qui, en exécution de l'article 16quinquies, alinéa 2, 2°, de l'arrêté royal n° 81, règle la procédure d'agrément, de refus et de retrait (et sur lequel le Conseil d'Etat rend ce jour l'avis L. 22.393/8) ne prévoit pas d'agrément "provisoire" ("voorlopige" erkenning).

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. NIMMEGEERS, kamervoorzitter,
Messieurs : président de chambre,

W. DEROOVER, staatsraden,
J. VERMEIRE, conseillers d'Etat,

J. GIJSSELS, assessoren van de afdeling wetgeving,
A. ALEN, assesseurs de la section de législation,

Mevrouw : F. LIEVENS, griffier,
Madame : greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. VERMEIRE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. M.-C. CEULE, referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. VERMEIRE.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par Mme M.-C. CEULE, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS. J. NIMMEGEERS.